

عنوان مقاله:

پایش محیط زیست ایران در افق سند چشم انداز، دوره ۱۳۸۵-۱۳۹۵ (عملکرد تطبیقی با کشورهای منطقه و شناسایی حوزه های بحرانی)

محل انتشار:

فصلنامه راهبرد، دوره 30، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

نقی عسگری - گروه برنامه ریزی شهری و منطقه ای/پژوهشکده علوم توسعه/پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

اصغر احمدی - گروه روانشناسی اجتماعی/پژوهشکده علوم توسعه/پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

حمید امین اسماعیلی - گروه مدیریت/پژوهشکده علوم توسعه/پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

خلاصه مقاله:

برخورداری از محیط زیست مطلوب یکی از آرمان های سند چشم انداز ۱۴۰۴ است. منظور از محیط زیست مطلوب چیست و چگونه می توان از حرکت کشور در راستای این آرمان اطمینان یافت؟ هدف این مقاله ارائه مدلی برای پایش محیط زیست ایران و ۲۵ کشور موضوع سند و پایش وضعیت آنها در سه مقطع ۱۳۸۵، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ است. ابتدا مدل استخراجی از مبانی نظری و پیشینه براساس نظر خبرگان با استفاده از مصاحبه گروهی متمرکز، پرسش نامه، دلفی، ضریب تغییرات و میانگین وزن نسبی در قالب ۷ شاخص و ۱۷ متغیر، نهایی و با تکنیک تاپسیس و بر اساس داده های ملی و بین المللی تبدیل به شاخص ترکیبی شده است. سپس وضعیت و عملکرد محیط زیست ایران و کشورهای موضوع سند به طور کلی و در ابعاد هفتگانه بررسی شده است. نتایج، نشان دهنده عملکرد و روند نامناسب زیست محیطی ایران و کشورهای منطقه است. بااین حال ایران در سال ۱۳۹۵ در رتبه هفتم منطقه و بالاتر از رقبای منطقه ای خود (بجز ترکیه) قرار دارد. از طرف دیگر شدت کاهش شاخص در ایران با نرخ ۱.۰۲ بیشتر از متوسط و کشورهای اصلی (بجز عربستان و مصر) بوده است. عملکرد ایران در چهار شاخص آب شرب و بهداشت؛ تنوع زیستی، زیستگاه ها و جنگل ها و مراتع؛ اقلیم و انرژی؛ و منابع آبی، نسبت به کشورهای مهم منطقه بدتر، در دو شاخص «سکونتگاه ها» و «کشاورزی» بهتر و در شاخص کیفیت هوا، فاقد داده های کافی برای ارزیابی است. در پایان با اشاره به حوزه های بحرانی، اولویت های سیاست گذاری پیشنهاد شده است.

کلمات کلیدی:

مقتضیات زمانی و مکانی، حکم حکومتی، حکم حکومتی ثابت، حکم حکومتی متغیر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1349981>

